

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

637

Vragen van de leden **Van Hijum** en **Saris** (beiden Nieuw Sociaal Contract) aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het aanpakken van sluiproutes voor derdelanders om toegang te krijgen tot de Nederlandse arbeidsmarkt* (ingezonden 14 oktober 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Marum** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 11 december 2025).

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het bericht «Honderden Georgiërs werken illegaal in hotels door «gat» in systeem»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u zich ervan bewust dat derdelanders zich op grote schaal via de sluiproute van (te) makkelijk te verkrijgen burgerservicenummers (BSN) toegang verschaffen tot de Nederlandse arbeidsmarkt?

Antwoord 2

De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft hierover een bestuurlijk signaal aan mij en de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Justitie en Veiligheid (JenV) gestuurd. Uw Kamer is hierover geïnformeerd in de brief van de Minister van SZW van 9 september 2025 over het verbeteren van de registratie van arbeidsmigranten.² Het bestuurlijk signaal is als bijlage met die brief meegestuurd. In de brief worden de huidige en aanvullende maatregelen beschreven.

Ik wil wel graag benadrukken dat een BSN geen enkel recht geeft. De Wet arbeid vreemdelingen (Wav) verbiedt werkgevers om buitenlandse krachten die geen vrije toegang hebben tot de Nederlandse arbeidsmarkt, zonder geldige Tewerkstellingsvergunning (twv) of Gecombineerde vergunning verblijf en arbeid (gvva) voor zich te laten werken. Het maakt hiervoor niet uit of de betreffende persoon in het bezit is van een BSN.

¹ NRC, 10 oktober 2025, «Honderden Georgiërs werken illegaal in hotels door «gat» in systeem. «Werkgevers verschuilen zich»» (www.nrc.nl/nieuws/2025/10/10/honderden-georgiers-werken-illegaal-in-hotels-door-gat-in-systeem-werkgevers-verschuilen-zich-a4907786).

² Kamerstuk II 2024–2025, 29 861, nr. 166.

Vraag 3

Klopt het dat uit een analyse van de Arbeidsinspectie blijkt dat duizenden migranten in de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI) onder een andere nationaliteit geregistreerd staan dan in de polis-administratie van het UWV en de Belastingdienst? Wat gaat u eraan doen om de registratie bij de RNI-loketten op orde te brengen?

Antwoord 3

Ja, er staan mensen in de Polisadministratie geregistreerd met een andere nationaliteit dan in de Basisregistratie Personen (BRP) waar de RNI deel van uitmaakt.

Hoewel het ook mogelijk is dat mensen meerdere nationaliteiten hebben, en er bij de werkgever ook een geldig document getoond kan zijn, geeft het verschil tussen BRP en Polisadministratie een indicatie dat er mogelijk bij de werkgever identiteitsfraude is gepleegd met een vals ID-document met een EER-nationaliteit (om daarmee recht op toegang tot de arbeidsmarkt te veinzen).

De registratie bij de RNI-loketten is in deze gevallen op orde. In door de Arbeidsinspectie aangekaarte casus, identificeert de derdelander zich immers met een geldig ID-bewijs aan het RNI-loket. Aan het RNI-loket hebben de medewerkers de deskundigheid en diverse hulpmiddelen om geldigheid van documenten te controleren, vervalste ID-documenten te herkennen en zich ervan te verzekeren dat de persoon aan de balie ook de persoon is van wie het ID-document is. Het document is daar gecontroleerd, en de nationaliteit is daarbij geregistreerd. De identiteitsfraude vindt vervolgens plaats bij de werkgever. Het is niet te voorkomen bij het RNI-loket dat vervolgens op een andere plek een ander (vals) document wordt gebruikt bij de identificatie.

Vraag 4

Hoeveel mensen beschikken naar schatting over een BSN, zonder dat zij het recht hebben om in Nederland te werken, inclusief ook (schijn)zelfstandigen en mensen die hier zwart werken?

Antwoord 4

Ruim 25 miljoen personen hebben een BSN. Ruim achttien miljoen omdat ze als inwoner van Nederland geregistreerd staan in de BRP. De ruim zeven miljoen anderen betreffen niet-ingezetenen. Het ter beschikking hebben van een BSN geeft mensen geen enkel recht. Of iemand al dan niet recht heeft om te werken, kan niet uit het BSN worden afgeleid.

De Nederlandse Arbeidsinspectie beschrijft in haar signaal dat het mogelijk om duizenden personen gaat die over een BSN beschikken zonder dat zij het recht hebben om te werken in Nederland.

Vraag 5

Bent u bereid om per direct te stoppen met het verstrekken van het BSN via de RNI-loketten? Bent u bereid om het BSN aan derdelanders, als onderdeel van de toets op het recht op verblijf en arbeid, voortaan door de Immigratie- en Naturalisatiedienst te laten verstrekken?

Antwoord 5

Ik laat, zoals eerder gemeld, onderzoeken of het effectief en proportioneel kan zijn om inschrijving aan RNI-loketten voor derdelanders uit te sluiten.

Derdelanders zouden dan alleen nog een BSN verstrekt kunnen krijgen bij inschrijving bij een gemeente of via een aangewezen bestuursorgaan³.

Daarvoor is aanpassing van wet- en regelgeving nodig. Hierbij moet goed onderzocht worden of dit niet leidt tot ongewenste situaties waarin een derdelander niet meer kan beschikken over een BSN terwijl dit nodig is bij uitvoering van overheidsstaten. Daarnaast moet gekeken worden naar het risico van toename van identiteitsfraude (gebruik van een vals EER-document of document van iemand anders).

³ Onder andere Belastingdienst, SVB en DUO zijn aangewezen voor de registratie van niet-ingezetenen in de BRP.

Zoals in de Kamerbrief⁴ gemeld wordt als eerste stap het aantal RNI-loketten waaraan derdelanders terecht kunnen voor een BSN beperkt en wordt onderzocht welke maatregelen verder genomen kunnen worden. Per 2 januari kunnen derdelanders alleen nog terecht bij de RNI-loketten in Breda en Venlo.⁵ BZK werkt met ketenpartners aan een plan voor de verdere aanpak.

Vraag 6

Welke sancties bestaan er in het huidige wettelijk regime voor werkgevers die derdelanders illegaal te werk stellen, al dan niet via tussenkomst van een uitzendbureau? Bent u bereid om de wettelijke sancties zowel voor inleners als uitzendbureaus verder aan te scherpen?

Antwoord 6

De Nederlandse Arbeidsinspectie beschikt over het instrumentarium om op te treden bij illegale tewerkstelling van derdelanders. Op basis van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) kan zij bij overtredingen boetes en sancties opleggen.

Het kabinet heeft bovendien afgelopen jaar besloten om de boetes voor bedrijven die arbeidswetten overtreden te verhogen.⁶ De boetes zullen hoger worden omdat ze met terugwerkende kracht worden geïndexeerd. De verwachting is dat ze met ongeveer 18% per overtreding zullen stijgen. Vanaf dan zal er wel jaarlijks een indexatie plaatsvinden van de bedragen. Daarnaast is reeds begin 2025 het boetebeleid voor de Wav aangepast. In deze nieuwe regels – die gelden voor overtredingen sinds 1 februari van dit jaar – is er onder andere meer differentiatie in de hoogte van de boete, afhankelijk van de mate van verwijtbaarheid van een overtreder. Er kunnen daardoor hogere boetes opgelegd worden aan werkgevers voor illegale tewerkstelling wanneer zij deze overtreding opzettelijk begaan. Deze boetes voor werkgevers bij illegale tewerkstelling kunnen oplopen tot 11.250 euro per arbeidskracht.

Vraag 7

Welke sancties zijn er voor derdelanders die illegaal in Nederland werken, als zij door de Arbeidsinspectie worden aangetroffen? Wordt hun verblijfsstatus gecontroleerd en worden zij uitgezet indien zij geen verblijfsrecht hebben? Worden zij uitgeschreven bij het RNI-loket? Wordt hun BSN ingetrokken en de toegang tot overheidsdiensten (zoals een beroep op mogelijk onterecht opgebouwde socialezekerheidsrechten) ontzegd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Er zijn verschillende verblijfsrechtelijke situaties waarin derdelanders illegaal werken in Nederland. Het kan gaan om vreemdelingen die onrechtmatig in Nederland verblijven, bijvoorbeeld op basis van valse ID-documenten zoals in de onderhavige casus. Omdat zij geen verblijfsvergunning hebben of hebben aangevraagd, heeft de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) hier verder geen rol.

Dat ligt anders wanneer het gaat om illegale arbeid die verricht wordt door vreemdelingen die wel legaal verblijven in Nederland. Het verrichten van arbeid in strijd met de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) is in de Vreemdelingenwet 2000 een facultatieve grond om de verblijfsvergunning in te trekken. Wanneer het gaat om vreemdelingen die een verblijfsvergunning voor arbeid hebben, maar illegaal werken omdat zij ander werk doen dan waarvoor zij de verblijfsvergunning hebben gekregen, voldoet de vreemdeling niet langer aan de beperking waaronder de verblijfsvergunning is afgegeven. De IND zal dan in beginsel de verblijfsvergunning intrekken.

Wanneer de vreemdeling illegaal arbeid verricht en beschikt over een verblijfsvergunning voor een ander doel dan verrichten van arbeid, ligt het genuanceerder. De vreemdeling kan bijvoorbeeld een verblijfsvergunning voor gezinshereniging hebben met de aantekening dat arbeid niet is toegestaan. In zo'n situatie zal de IND vanwege het gezinsleven de verblijfsvergunning in beginsel niet intrekken. Ook komt het voor dat bijvoorbeeld

⁴ Kamerstuk II 2024–2025, 29 861, nr. 166.

⁵ Zie nieuwsbericht: Per januari 2 RNI-loketten voor derdelanders | RvIG

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/07/09/kamerbrief-kabinetsreactie-rapport-seo-hard-waar-het-moet-zacht-waar-het-kan>

internationale studenten onder valse voorwendselen naar Nederland worden gehaald en uiteindelijk meer moeten werken dan studeren. In zo'n situatie kijkt de IND of er, naast intrekking van de verblijfsvergunning, ook nog andere opties zijn die recht doen aan het belang van de gedupeerde vreemdeling. Zo kan, wanneer aan de voorwaarden wordt voldaan, studie aan een andere instelling voor hoger onderwijs een mogelijkheid zijn of kan de vreemdeling in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning voor arbeid, zoals recent is gebeurd bij een aantal van Indonesische verpleegkundigen, die onder de mom van studie naar Nederland waren gehaald en uiteindelijk vooral arbeid moesten verrichten.

Vreemdelingen die geen verblijfsvergunning hebben of van wie de IND de verblijfsvergunning heeft ingetrokken, dienen Nederland te verlaten, het liefst vrijwillig maar als dat niet gebeurt, kan gedwongen uitzetting aan de orde zijn.

Een BSN geeft geen rechten, en het BSN intrekken is niet mogelijk. Uitschrijven uit de RNI is ook niet mogelijk en niet wenselijk. Hierover heb ik de Kamer geïnformeerd bij de beantwoording van Kamervragen van de leden Boomsma en Omtzigt over het bericht «Tienduizenden arbeidsmigranten van buiten EU-zonder papieren in Nederland.»⁷

Vraag 8

Kunt u aangeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de invoering van een aanwezigheidsmelding voor arbeidsmigranten direct na binnenkomst, ter vervanging van de registratie via de RNI? Bent u bereid om het verblijfsadres en contactgegevens bij de aanmelding verplicht te stellen, inclusief een verplichting tot adreswijziging bij verhuizing?

Antwoord 8

De stand van zaken heeft de Minister van SZW mede namens mij aan uw Kamer gemeld in de brief van 9 september 2025 over het verbeteren van de registratie van arbeidsmigranten. In de brief is het proces in België beschreven. In België zijn er op dit moment geen consequenties verbonden aan het nalaten van een melding van aanwezigheid van een persoon. Het is ook geen voorwaarde voor een ander proces zoals inschrijving, werken of sociale zekerheid. In de brief is toegelicht dat daarom de toegevoegde waarde van een aanwezigheidsmelding in de Nederlandse context moet worden onderzocht. Hierbij wordt gekeken naar de uitvoerbaarheid, evenredigheid en het effectief regelen van toezicht en handhaving. Zoals per brief is toegezegd, wordt uw Kamer hierover verder geïnformeerd in het voorjaar van 2026.

Vraag 9

Bent u bereid om deze vragen binnen twee weken te beantwoorden?

Antwoord 9

De normale antwoordtermijn is drie weken, met uitstel zes. Het is vanwege het verkiezingsreces en interdepartementale afstemming niet gelukt om deze vragen binnen de verzochte termijn van twee weken te beantwoorden.

⁷ Kamerstuk II 2024–2025, 2025Z07054